

GESTIÓ FORESTAL

COLLSEROLA ES PREPARA PER MINIMITZAR EL RISC D'INCENDI AL PARC NATURAL, DESPRÉS D'UN ESTIU TRANQUIL

- *Després d'un dels estius més calcats dels darrers anys, el Consorci treballa perquè les masses forestals del Parc siguin resilents a la situació complexa dels boscos, en un context de canvi climàtic agreujat per la sequera dels últims tres anys.*
- *Les actuacions principals que ja s'estan fent són el manteniment de franges d'urbanitzacions i camins, la retirada d'arbres morts i les actuacions de prevenció de grans incendis forestals.*
- *Els efectius del dispositiu de prevenció d'incendis, juntament amb una situació meteorològica molt més favorable, amb baixos nivells de perill d'incendi, han permès que la campanya d'aquest estiu hagi estat una de les més tranquil·les dels darrers anys, especialment dins l'àmbit del Parc.*

La prevenció d'incendis forestals al Parc Natural de la Serra de Collserola no s'atura. Després de les tasques de vigilància de l'estiu, com cada any, a la tardor s'inicien les **tasques forestals** amb l'objectiu de **reduir el combustible, conservar en bon estat els camins** de la xarxa bàsica del Parc i **preparar els boscos** per als mesos de més perill d'incendi forestal. Les principals actuacions en marxa són el **manteniment de les infraestructures de prevenció** (com el manteniment periòdic de la vegetació adjacent i del ferm a camins, i de les basses i els hidrants) i de les **franges de prevenció en zones urbanitzades**.

Xavier Paz, vicepresident executiu del Consorci, explica que "la situació d'emergència climàtica, sobretot els darrers estius, fa que sigui necessari continuar treballant per promoure un mosaic agroforestal resilient a aquestes noves condicions climàtiques, tal i com estableixen les línies prioritàries d'aquest mandat, entre elles, totes les accions sobre les masses forestals per a la prevenció dels incendis forestals".

Fins a finals d'octubre, el Consorci ha fet el manteniment de **140 hectàrees del municipi de Barcelona**, inclosos els anomenats barris de muntanya (Mas Sauró, Vallvidrera, Mas Guimbau i el Rectoret), amb tals selectives d'arbrat i desbrossada de matolls. També s'han fet **treballs silvícoles preventius per ampliar les franges** de Vallvidrera i el Rectoret.

Alhora, els ajuntaments de Molins de Rei, Sant Just Desvern, Sant Cugat del Vallès i l'EMD Valldoreix, entre altres municipis, continuen actuant en el manteniment de franges de prevenció d'incendis dels respectius nuclis de població i urbanitzacions.

D'altra banda, es continuen intensificant els treballs de **tala i retirada d'arbres que s'han mort** arran de l'acumulació d'episodis de sequera dels últims tres anys.

Ja s'han iniciat les actuacions de retirada d'arbres morts amb risc de caiguda en zones d'alta freqüentació, al llarg de camins del vessant barceloní, amb un total de **51,8 hectàrees** als voltants de **Torre Baró, el passeig de les Aigües i la font del Mont, Can Borni i el bosc de Can Caralleu o Marquès de Sentmenat.**

La planificació i gestió contra els grans incendis forestals

A les zones amb gran risc d'incendi forestal, en els anomenats perímetres de protecció prioritària (PPP) és imprescindible planificar la prevenció i dotar-los d'una infraestructura bàsica de prevenció d'incendis (àrees de baixa càrrega de combustible, pistes forestals estratègiques i punts de reserva d'aigua) per facilitar l'actuació dels mitjans d'extinció en cas d'incendi forestal. El 2022 es va presentar el Pla de millora de les infraestructures de prevenció d'incendis forestals del Parc Natural de la Serra de Collserola, i en aquest marc s'han fet actuacions a partir d'iniciatives privades i públiques.

La Generalitat de Catalunya ha fet actuacions d'aclarida de masses forestals al turó d'en Corts i al Peu del Funicular de Barcelona, i aquest hivern ja s'estan fent a les zones del Tibidabo, el collet de la Vinyassa (TM de Barcelona) i el Papiol - Sant Cugat del Vallès (Roques Blanques, Can Barba, Can Domènech i turó de la Pineda).

L'eficàcia del dispositiu de prevenció d'incendis

Com cada estiu, enguany, entre maig i setembre, ha estat en funcionament el **dispositiu de vigilància activa de l'àrea metropolitana de Barcelona**, coordinat des del Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola per a la ràpida detecció i actuació d'incendis forestals.

La campanya d'aquest estiu ha estat una de les millors dels darrers anys, amb **només 38 incendis en tota l'àrea metropolitana de Barcelona**, un nombre molt inferior als 71 del 2023 o els més de 100 del 2022 i 2021. Dels 36 municipis metropolitans, un total de 19 han resultat afectats, tot i que la superfície cremada només ha estat d'1,31 ha, de les quals 0,8 ha de superfície era de matolls i 0,5 ha, arbres.

A l'àmbit de Collserola no hi ha hagut cap incendi de més de 1.000 m², és a dir que no s'ha arribat ni a una desena part d'una hectàrea.

La novetat d'enguany ha estat **l'avançament de l'inici de la campanya**, tres setmanes abans que en anys anteriors, a causa de la situació de les masses forestals en el context de sequera. Així, entre el 27 de maig i l'1 de setembre, s'ha desplegat el dispositiu: 34 persones al dispositiu de prevenció, 12 punts de vigilància fixos i un equip mòbil, amb el suport de l'equip de guardes del Parc.

La principal actuació del dispositiu és la vigilància activa sobre el territori amb la funció d'alertar precoçment d'una columna de fum i d'avisar els serveis corresponents per apagar el foc i evitar-ne la propagació. **Tot i l'elevat nombre de conats (inicis d'un incendi que no arriba a desenvolupar-se), la superfície afectada és molt baixa gràcies a la ràpida detecció i actuació dels cossos d'extinció.**

Estiu molt càlid i recuperació de la pluviometria

El 2023 va ser el **tercer any consecutiu en què es recollia la meitat de la precipitació mitjana** a la serra de Collserola des que es tenien registres (1914-2023) i el **segon any més càlid** d'aquesta sèrie. L'any més càlid d'aquesta sèrie va ser, precisament, el 2022.

Enguany, tot i que les temperatures de maig a agost han estat per sobre de les mitjanes, les precipitacions s'han recuperat respecte de la tendència dels anys anteriors i hem arribat a final de campanya d'estiu amb **valors superiors a la mitjana acumulada en un 12 %**. **Entre setembre i octubre la pluviometria ha arribat fins a valors de 572 mm, un 14 % per sobre de la mitjana.**

En els darrers anys s'havien incrementat els **dies amb risc molt alt o extrem** d'incendi forestal. Tot i això, el 2024 s'ha reduït força aquest risc i s'han recuperat valors semblants als del 2020, amb més d'un 80 % dels dies de la campanya en nivells baix i moderat, només un dia de juliol en nivell molt alt de perill d'incendi, i cap dia en nivell de perill extrem.

La gestió del mosaic agroforestal, el gran aliat per a l'adaptació al canvi climàtic

Mantenir un mosaic agroforestal és una de les estratègies per a l'adaptació als nous escenaris de canvi climàtic. En aquest sentit, cal desatacar que el Consorci, en les línies prioritàries d'aquest mandat, també treballa per:

- Desenvolupar una **gestió forestal sostenible adaptativa en el marc de la col·laboració publicoprivada i de corresponsabilitat** juntament amb els propietaris forestals. Tal com apunta el PEPNat, l'objectiu és **mantenir la biodiversitat, la capacitat de regeneració, la vitalitat i el potencial de complir les funcions ecològiques, econòmiques i socials rellevants.**

- Mantenir el suport als productors agraris amb instruments com el **contracte agrari**, que permeten treballar un espai forestal amb discontinuïtats que ajudi en cas d'incendis forestals, així com mantenir i potenciar l'activitat ramadera, eina també cabdal **en la prevenció dels incendis**.